

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ В ДИТЯЧОМУ ОЗДОРОВЧОМУ ТАБОРІ

Кольцова О.С.

Херсонський державний університет

Анотація. Дана стаття присвячена питанням фізичного виховання дітей та особливостям спортивно-масової роботи в дитячих оздоровчих таборах.

Ключові слова: фізичне виховання, табір, підготовка, заходи, вимоги, форми, організація.

Аннотация. Кольцова О.С. Данная статья посвящена вопросам физического воспитания детей и особенностям спортивно-массовой работы в детских оздоровительных лагерях.

Ключевые слова: физическое воспитание, лагерь, подготовка, мероприятия, формы, организация.

Annotation. Koltsova O.S. This article is devoted to physical education of children and characteristics of mass sports work in children's health camps.

Keywords: physical education, camp, training, events, forms, organization.

Вступ. Цілеспрямована організація рухової активності, яка спрямована на розвиток рухових здібностей, вмінь та навичок, є педагогічним процесом фізичного виховання підростаючого покоління, кінцевою метою якого є фізично-особистісне зростання індивіда. З огляду на це, особливої уваги потребує організація простору життєдіяльності школярів у канікулярний період. Саме це завдання може бути успішно вирішено у діяльності оздоровчого табору.

Реалізація потенціалу фізкультурно-оздоровчої діяльності дитячого табору можливе лише на основі нагромадженого ним соціального досвіду, наявності знань, цікавих ідей, вмінь та навичок, що дозволяють знаходити та застосовувати новаторські форми і методи і тим самим удосконалювати виконання своїх професійних функцій.

Роботі з учнями у літній період в умовах оздоровчих таборів присвячені праці О.В. Столяренко, О.П. Яковлівої, Є.І. Рогова, А.Г. Трофимюка, М.М. Сидоренко та ін.

Вивченням ролі дитячого табору в процесі фізичного виховання і розвитку підростаючого покоління займалися Є.І. Коваленко, М.Б. Коваль, В.В. Пимова, Л.Є. Пундик, Н.Г. Трофимюк, О.С. Газман, Г.І. Шутка та ін.

Таким чином, соціальне і педагогічне значення поставленої проблеми, обумовили актуальність нашого дослідження.

Формулювання цілей роботи.

Метою дослідження є розкриття особливостей організації спортивно-масової роботи у дитячому оздоровчому таборі.

Поставлена мета передбачає виконання таких *завдань*: з'ясувати стан дослідження проблеми в педагогічній теорії та виховній практиці.

Результати дослідження.

Робота з дітьми в дитячих оздоровчих таборах повинна будуватися так, щоб забезпечувати виникнення нових дитячих і підліткових спільнот, об'єднаних не тільки симпатіями один до одного, але і змістовними інтересами (в даному випадку - інтересом до занять фізичною культурою), які зберігаються і після «літнього сезону». Досягнення цього ефекту можливо через створення стійкого інтересу у дітей до занять фізичною культурою та спортом з метою продовження занять в секціях та гуртках дитячо-юнацьких спортивних клубів і шкіл [4].

Спортивно-масові заходи, що застосовуються в дитячих таборах, головним чином мають бути спрямовані на: зміцнення здоров'я; загартовування організму та покращення життєдіяльності всіх його систем; зміцнення захисних сил організму; підвищення рівня розумової та рухової працездатності; можливе усунення функціональних відхилень у фізичному розвитку; ліквідацію залишкових явищ після перенесених захворювань; придбання умінь і навичок для самостійних занять та виховання у дитини переконаності в необхідності регулярно займатися фізичною культурою [1].

У зв'язку з цим фізична культура – це невід'ємний компонент відпочинку, оздоровлення та лікування у дитячому оздоровчому таборі, де вона існує в оптимальних умовах.

Щоб правильно організувати життєдіяльність дітей в таборі, необхідно дізнатися групу здоров'я кожного вихованця (згідно медичної картки):

1. основна медична група (діти, які не мають відхилень у стані здоров'я, їм дозволені всі форми занять фізкультурою);

2. підготовча медична група (діти, у яких є незначні відхилення в стані здоров'я, їм показані заняття фізкультурою за умови поступового освоєння комплексу фізичних вправ);

3. спеціальна медична група (діти, які мають виражені відхилення в стані здоров'я, їм показані заняття фізичною культурою з обмеженням рухової активності) [5].

У загоні завжди знайдуться діти, що займаються в дитячих спортивних школах або шкільних спортивних секціях, допомога яких буде доцільна у вирішенні наступних завдань:

1. організація в загоні фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі дня;
2. організація в загоні різних естафет, рухливих ігор і спортивних змагань;
3. формування спортивних команд для участі в табірних змаганнях;
4. контроль підготовки до спортивних конкурсів і змагань [3].

Аналіз досвіду роботи дитячих оздоровчих таборів показує, що протягом тривалого часу сформувалась певна система використання форм фізичного виховання в організації спортивно-масової роботи:

1. Фізкультурні заходи в режимі дня (ранкова гімнастика, сонячні та повітряні ванни, купання).

2. Фізкультурна робота в загонах (збори з фізкультурною тематикою, прогулянки, екскурсії, фізкультурні заняття, походи, ігри на місцевості та ін.).

3. Масова спортивна робота (спортивні ігри, конкурси, змагання з різних видів спорту, рухливі та спортивні ігри, товариські зустрічі, спартакіади тощо).

4. Навчально-тренувальні заняття гуртків (секцій), команд з різних видів спорту.

5. Суспільно корисні форми праці (розмітка майданчиків, ремонт інвентарю та ін.)

6. Агітаційна робота (бесіди, вікторини, зустрічі з майстрами спорту, плакати та ін.). Дітям корисно знати: про користь систематичних занять фізичними вправами та ранковою гімнастикою, про кращих спортсменів, про Олімпійські ігри, про спортивні події в таборі, країні і світі, про види спорту та нові рекорди і т.д. Але найкраща агітація – це систематичні заняття, добре сплановані та добре організовані спортивно-масові заходи [2, 6].

Таким чином, для вирішення завдань фізичного виховання в дитячому оздоровчому таборі велику роль відіграє вмiле використання всіх перерахованих форм.

Спартакіада - це найбільш комплексна форма проведення спортивно-масової роботи в таборі, яка містить спортивні заходи на спортивних майданчиках, в спортзалі, на клубній сцені чи на морі. Терміни і програма зазвичай приурочується до відкриття і закриття зміни, а також до знаменних дат: святкування Дня моря, Дня фізкультурника і т.д.

Програма Спартакіади містить наступні розділи:

- Урочистий - церемонія відкриття і закриття, паради;
- Видовищний - показові виступи;
- Масовий - різноманітні змагання [1].

У процесі планування табірної Спартакіади рекомендовано дотримуватися наступного алгоритму:

1. Провести нараду фізоргів та вожатих (обговорення програми, ритуалів відкриття та закриття, параду, системи заліку по іграх, встановлення форми, нагородження переможців та ін.)

2. Провести інструктивні заняття з судьями.

3. Оновити розмітку доріжки і спортивних майданчиків, підготувати оформлення місць змагань: прапори, плакати, п'єдестал пошани.

4. Перевірити стан інвентарю.

5. Підготувати грамоти, медалі, сувеніри для нагородження, великі таблиці для занесення результатів.

6. Зібрати заявки.

7. Скласти протоколи, провести жеребкування.

8. Підготувати текст для радіо, розповісти про традиції табірної Спартакіади, кращих спортсменів, рекорди табору. Постійно інформувати про підготовку загонів та про результати загонових Спартакіад.

9. Підібрати музичну програму [4, 6].

У плані можуть бути передбачені й інші необхідні справи.

В процесі планування, необхідно враховувати найважливіші вимоги до організації спортивно-масової роботи в дитячому оздоровчому таборі: узгодженість із режимом; відповідність інтересам, віковим та анатомо-фізіологічним особливостям дітей; різноманітність занять; розвиток ініціативи; масовість; добровільність участі; наявність лікарського та педагогічного контролю [4].

Висновки. Фізичне виховання в дитячому оздоровчому таборі спрямоване на вирішення наступних завдань: зміцнення здоров'я, сприяння всебічному фізичному розвитку і загартуванню дітей; вдосконалення умінь і навичок; сприяння організації звички до систематичного використання засобів фізичного виховання з метою оздоровлення і фізичного вдосконалення та ін.

Спортивно-масова робота табору відзначається своїм темпом і різноманітністю та організована так, що кожна дитина має можливість спробувати свої сили в спорті. Така різнобічна діяльність забезпечується різними формами роботи (спортивні свята, ігри, змагання, походи та ін.). Активний відпочинок дітей передбачає тісний зв'язок роботи табору з навколишньою природою. Дія кліматичних факторів дитячого оздоровчого табору органічно зливається з

ефектом фізичних вправ, а їх спільне застосування є основою загартування і тренування організму.

Подальші дослідження планується провести у напрямку визначення ефективності використання спортивно-масових заходів в оздоровчих таборах з метою морального виховання дітей та підлітків.

Список літератури:

1. Артек: опыт, проблемы, перспективы (Материалы научно-практического семинара). – Ялта: МДЦ “Артек“, 1994. – 92 с.
2. Газман О.С., Матвеев В.Ф. Педагогика в пионерском лагере. – М.: Педагогика, 1982. – 96 с.
3. Кто в лагере живет? Педагогика школьных каникул / Сост. и научн. ред. С.В. Тетерский. – М.: АСАДЕМiА, 2003. - 130 с.
4. Методика роботи в літньому оздоровчому таборі / Коваленко Є.І. [та ін.]. – К. : ІЗМН, 1997. – 280 с.
5. Проблемы педагогической деятельности: Сб. квалификационных работ участников курсов повышения квалификации пед. Работников МДЦ “Артек“. – Ялта: ГИА, 2001. – 80 с.
6. <http://summercamp.ru>